Poštnina plačana v gotovini. Leto LXI. štev. 84. V Ljubljani, v sredo 11. aprila 1928. Cena Din 1·—

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 80 petit à 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petit vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Hegemonisti iščejo izhoda

Glavobol po zagrebški konferenci. — Nadaljevanje danes v Beogradu. — Splošen odpor proti Vukičevićevi vladi.

Beograd, 11. aprila. Politično mrtvilo, ki je nastopilo po odgoditvi Narodne skupščine, traja dalje. Ker se bližajo pravoslavni velikonočni prazniki, tudi ta teden ni pričakovati nikakih važnejših dogodkov. Šele po sklicanju Narodne skupščine, ki se bo po vsej priliki sestala okrog 20. aprila, je pričakovati večje živahnosti in kakor vse kaže, tudi važnejših dogodkov.

Tem bolj agilna pa je vlada, ki skuša to politično zatišje izkoristiti za utrditev svojega položaja in se pripraviti na dogodke, ki se bližajo proti njeni volji. G. Vukičević in njegovi ožji sotrudniki se neprestano posvetujejo in razpravljajo o protiukrepih, da bi parirali vedno hujše napade od vseh strani. Baš velikonočni dogodki so pokazali, da vre na vseh koncih in krajih in da se bližajo odločilni trenutki.

Najhujši udarec za Vukičevićev režim je bila konferenca gospodarskih krogov v Zagrebu, na katero so polagali največ nad. Četudi ministri zatrjujejo, da so s konferenco zadovoljni, priznavajo v intimnih krogih, da je dosegla konferenca baš nasprotne rezultate, kakor jih je želela vlada. Politični krogi **naglašajo kot najznačilnejše dejstvo, da je vlada na zagrebški konferenci dobila navodilo, naj išče odobrenja za inozemsko posojilo pri KDK, ki je edina predstavnica teh krajev, ne pa od peščice svojih eksponentov, ki imajo poslovni interes na najetju posojila.**

Vlada si sedaj na vse mogoče načine prizadeva, da zabriše za njo porazni izid konference. Za danes popoldne je sklicana seja ministrskega sveta, na katero je povabljenih tudi več onih udeležencev zagrebške konference, ki so zagovarjali stališče vlade. Na tej seji naj bi se definitivno določil način razdelitve posojila tako, da bi vlada dobila za to nekako predsankcijo «zastopnikov» prečanskih gospodarskih krogov.

Zanimivo je, da postajajo tudi vladinovci sami vedno bolj skeptični in že sami smatrajo to akcijo za propadlo. **Priznavajo, da so vsi prečanski kraji in to ne samo ono ljudstvo, ki ga zastopa KDK, marveč tud meščani in gospodarski krogi nerazpoloženi napram Vukčevićevemu režimu. Tudi oni, ki sicer na zagrebški konferenci niso nastopili direktno proti vladi, so se le z rezervo izjavili o posojilu, dočim so najostrejše kritizirali celokupno državno upravo.**

Italija hoče preprečiti naše posojilo

Tudi Grčijo bi rada Italija nahujskala proti nam. — Z incidenti na naši meji nas hoče Italija v inozemstvu diskreditirati. — Inozemski diplomati pri zastopniku zunanjega ministra.

— **Beograd,** 11. aprila. Vesti o zaporih grške meje so izzvale v tukajšnjih političnih in diplomatskih krogih veliko pozornost Brez predhodnega obvestila je grška vlada odredila na meji povsem izjemno postopanje s potniki, ki potujejo iz Grčije v Jugoslavijo. Vlaki ne vozijo več do meje, kakor doslej, marveč vse potnike strpajo v voz tretjega razreda, ki ga nato prepeljejo preko meje Potniki pripovedujejo, da motivirajo grške oblasti to postopanje s tem, da vlada na naši strani epidemija in da se boje, da bi se bolezen razširila tudi na grško ozemlje.

Zunanje ministrstvo se je takoj, ko so prispele prve vesti, obrnilo na grškega poslanika g. Polihroniadesa, ki pa ni imel o tem sploh nikakih informacij Ker je ugotovljeno, da v Južni Srbiji sploh ni nikakih kužnih bolezni, je naša vlada zahtevala od grške vlade pojasnila. Odgovora doslej zunanje ministrstvo že ni prejelo.

Z zaporo grške meje se obširno bavi tudi diplomatski tisk. Značilni so zlasti komentarji nemških listov in njihova poročila iz Pariza in Rima. V teh poročilih se povdarja, da tvori **zapora grške meje le člen v akciji Italije, ki hoče izzvati čim več konfliktov z Jugoslavijo in njenimi sosedi. Po mnenju nemškega tiska hoče Italija s takimi incidenti omajati mednarodni položaj Jugoslavije, da bi na ta način preprečila ali vsaj zavlekla najetje jugoslovenskega inozemskega posojila. V berlinskih diplomatskih krogih računajo s tem, da se bodo v najkrajšem času pojavili še novi konflikti, ki naj bi vplivali na angleške in ameriške finančne kroge in postavili položaj Jugoslavije v skrajno slabo luč.**

Tudi v beograjskih političnih in diplomatskih krogih nikdo ne dvomi o tem, da stoji v ozadju te akcije Italija. To se je pokazalo o priliki zapora albanske meje in vsi znaki kažejo, da so tudi šikane na grški meji plod prizadevanja italijanske diplomacije, ki dela na to, da Jugoslavijo kar najbolj izolira, osovraži in jo spravi v čim hujše konflikte s sosedi.

V zvezi z incidentom na grški meji so se včeraj in danes vršili poseti inozemskih diplomatskih zastopnikov v zunanjem ministrstvu. Zastopnika zunanjega ministra dr. Šumenkoviča so včeraj in danes dopoldne posetili češkoslovaški poslanik g. Šeba, angleški poslanik g. Kenard, odpravnik poslov turškega poslaništva Džemal bej, grški poslanik Polihroniades in francoski poslanik g. Dard ter italijanski poslanik general Bordrero.

Nastas Petrović ne bo izključen

Režimovci bi radi izključili Nastasa Petrovića. — Energičen nastop proti vladnim radikalom. — Danes popoldne seja glavnega odbora NRS.

— **Beograd,** 11. aprila. V vrstah vladnih radikalov je vzbudil nedeljski shod v Sopotu v Šumadiji, na katerem so tudi radikalski pristaši najostrejše obsojali sedanji režim, veliko razburjenje. Največje ogorčenje pa vlada proti Nastasu Petroviću, ki je kot član radikalske stranke najodločneše nastopal proti Vukičeviću in ostim radikalom, ki zagovarjajo njegov režim. Zlasti radikalski poslanci iz beograjske oblasti so silno ogorčeni in so stavili glav. odboru radikalne tranke pismeno zahtevo, naj Nastasa Petrovića izključi iz stranke, ker je govoril proti interesom stranke in napadal njene poslance.

Z ozirom na to je podal g. Nastas Petrović novinarjem izjavo, v kateri med drugim naglaša:

»To, kar sem govoril v Sopotu, bom ponovil tudi na vsakem drugem shodu, ker je to v popolni harmoniji s tradicijami prave radikalne stranke. Nisem kriv jaz, če vladni radikali v Narodni skupščini slepo glasujejo za vse, kar je proti interesom kmetskega prebivalstva in če si ne upajo nastopiti tam, kjer je potrebno. Če bi beograjski radikalski poslanci pravilno zastopali interese svojih volilcev, bi bili taki shodi nepotrebni in nemogoči. V ostalem pa so bili vsi povabljeni na shod in sami sebi naj pripišejo posledice, če se pozivu svojih volilcev niso odzvali. Jaz za svojo osebo se bom vselej odzval pozivu naroda, ker sem pravi radikal.«

Seja glavnega odbora radikalne stranke je sklicana za danes popoldne. Kakor pa izjavljajo poedini člani, bo glavni odbor zahtevo po izključitvi Nastasa Petrovića odklonil, ker priznava vsakemu poslancu pravico, da kritizira delo vlade in njene večine. V ostalem pa smatra glavni odbor, da se Nastas Petrović v nobenem oziru ni pregrešil zoper stranko in njene interese, če se je zavzel za interese svojih volilcev. Odklonitev zahteve po izključitvi tolmačijo v političnih krogih kot dokaz, da se glavni odbor solidarizira z Nastasom Petrovićem v gonji proti režimu.

Zopet atentati v Južni Srbiji

Snoči je bil izvršen napad na osebni vlak Skople-Mitrovica. — Bolgarski komiti se pripravljajo na pomladansko ofenzivo proti Jugoslaviji.

— **Beograd,** 11. aprila. Vesti, ki prihajajo od bolgarske meje, povzročajo v tukajšnjih političnih krogih veliko vznemirjenje. Ob vsej bolgarski meji je bilo v zadnjem času opaženo živahno gibanje komitskih tolp, kojih števila doslej še ni bilo mogoče ugotoviti. Znano je le toliko, da se zbirajo na več krajih in da njih število stalno narašča. Po zaupnih poročilih se pripravljajo na veliko akcijo, ki bi imela pričeti na Jurjevo. Zdi pa se, da hočejo komiti še prej povzročiti v Južni Srbji nemire, da bi tako svojo glavno akcijo uspešnejše izvedli.

Snoči je bil na več krajih izvršen napad na železniško progo med Skopljem in Mitrovico. Okrog pol devete zvečer so doslej neznani napadalci začeli obstreljevati osebni vlak, ki je vozil iz Mitrovice proti Skoplju. Orožništvo, ki straži progo, je na streljanje takoj odgovorilo, na kar so napadalci pobegnili. Pri pregledu proge se je ugotovilo, da so nameravali napadalci na več krajih položiti tudi mine, pri čemur pa so bili bržkone pregnani. Napadi niso zahtevali človeških žrtev, pač pa je nastalo med prebivalstvom veliko razburjenje. Oblasti so ukrenile vse potrebno, da preprečijo nove napade. Kontrola meje se bo zdaj še postrila.

Tragedije, nesreče in sleparije

Samomor v Tomačevem. — Na podlagi daktiloskopije je policija ugotovila identiteto samomorilca. — Smrtna nesreča na gorenjskem kolodvoru. — Granata eksplodirala vojaku v roki. — Sleparije z vizumi v Ljubljani. — Nevarna tatica pod ključem.

Ljubljana, 11. aprila.

Ljubljanska kriminalna in policijska kronika je danes v znamenju nesreč in tragedij Poleg tega se je policiji posrečilo prijeti več nevarnih, delamržnih elementov. Med tragedije današnje kronike, odnosno včerajšnjega dne spada v prvi vrsti grozna nesreča na gorenjskem kolodvoru, ki je zahtevala človeško žrtev. O tej nesreči smo zvedeli sledeče podrobnosti:

Nesreča se je pripetila tik pred 12. uro. Pomožni premikač Matevž Podobnik je hotel lokomotivi, ki je prihajala po tiru v smeri proti kurilnici, priključiti vagon, dasi to ni bila njegova naloga. Skočil je med vagon in stroj ter skušal naglo priklopiti, odnosno spojiti lokomotivo z vozom. To se mu ni takoj posrečilo in zato je svoj poizkus ponovil. Strojevodja ni opazil Podobnika, in stroj se je začel premikati. Nesrečni Podobnik je bil med lokomotivo in vagonom, skušal se je v zadnjem hipu rešiti, toda bilo je že prepozno. V smrtnem strahu je zakričal, bil pa je njegov zadnji krik, kajti vagon ga je močno sunil in v naslednjem hipu ga je stroj potegnil za seboj. Pri padcu si je nesrečnež zlomil obe nogi, poleg tega mu je strlo tudi prsni koš. Podobnikov klic na pomoč so čuli delavci, ki so takoj opazili grozno nesrečo in opozorili strojevodjo, da je ustavil vlak baš v trenutku, ko so se kolesa bližala Podobnikovi glavi. Podobnika so nato potegnili izpod vagona, ga naložili na nosilnico in takoj obvestili rešilno postajo. Podobnik je bil kasneje z rešilnim vozom prepeljan v bolnico, a je že med prevozom izdihnil. Najbolj tragično je to, da je bila pri nesreči navzoča Podobnikova žena Nežika, ki je možu baš prinesla kosilo in je videla, kako ji je usoda iztrgala moža izpred oči. Nesrečna žena se je skoraj onesvestila. Pokojni Podobnik je bil marljiv delavec in zato je njegova tragična smrt vzbudila splošno sočutje. Zapustil je vdovo in enega nepreskrbljenega otroka.

*

Včeraj so orožniki v Tomačevem naleteli na znanega obešenca, ki je visel na drevesu. Obešenec je moral viseti že več dni in njegova zamazana in razcapana obleka je pričala, da gre za kakega berača. Ker orožniki niso mogli ugotoviti njegove indentite, so zaprosili ljubljansko policijsko direkcijo za pomoč. Policija se je poslužila daktiloskopije in rezultat je bil ta, da je v neznancu spoznala 30-letnega brezposelnega delavca in berača Jakoba Zaplotnika, rojenega v Tupaličah pri Kranju. Zaplotnik je bil precej delamržen mož in je imel že večkrat opravka s policijo. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano. Najbrž se je naveličal beraškega in potepuškega življenja. Komisija je pogledala truplo in ugotovila, da gre za samomor. Samomorilca so pokopali na pokopališču pri Sv. Križu.

*

Ljubljanska policijska direkcija je prejela včeraj od domžalske orožniške postaje brzojavno obvestilo, da se je v Ljubljano pripeljala mlada in nevarna tatica, ki jo je treba aretirati. In res! Jedva je 15letna Marija J. iz Kamnika na kolodvoru izstopila, jo je že policija sprejela pod svoje okrilje. Marija je kljub svoji mladosti totalno pokvarjeno in izprijeno dekle in oblasti so imele že dostikrat opravka ž njo. Dekle se udaja prostituciji, delati se ji ne ljubi in krade vse, kar ji pride pod roke. Pri svojem poslu je nenadavdno drzna. Tako je na velikonočno soboto med procesijo v Damžalah vlomila v hišo Minke Pintar, ondesla razno obleko in nekaj denarja v skupni vrednosti 3000 Din To pa dekletu še ni bilo dovolj. Drugega dne je v Kamniku vlomila v hišo Antonije Končan in odnesla razno obleko in druge predmete v vrednosti 2500 Din. O obeh vlomih se boli takoj obveščeni orožniki v Domžalah, ki so kmalu ugotovili, da je tatica Marija J. Ker jo je mlada tatica med tem že popihala v Ljubljano, je narednik France Skok brzojavno obvestil tukajšnjo policijo.

Pri Marički je policija dobila večino blaga, ki je bilo ukradeno pri Konačnovi. Nadebudno dekle je policija izročila sodišču.

*

Precej težka nesreča se je včeraj pripetila na Golovcu. Popoldne okoli 16. sta našla 10letni Davorin Gržinič in 5letni Danijel Kolnik, oba stanujoča na Dolenjski cesti, v bližini Suhega bajerja vojaško, približno 10 cm dolgo in 4 cm široko granato. Dečka sta nekaj časa granato radovedno ogledovala, nato sta jo pa izročila redovu neboračke čete Antonu Musarju, ki je baš v bližini kopal jamo za brzojavni drog. Vojak ni mnogo pomišljal, marveč je granato vrgel v jamo. Kmalu je pa prišel tja redov 40. pešpolka Obred Negrič Stopil je v jamo, pobral granato in pričel z njo neprevidno manipulirati. Nenadoma je granata eksplodirala. Redov je bolestno zastokal in se ves krvav zgrudil na tla. Nesrečnemu vojaku je razmesarila skoraj vso desno roko, mu odtrgala štiri prste in razmesarila vso dlan Dva drobca sta ga ranila tudi na stegnu desne noge. Redova so vojaki prenesli na bližnjo policijsko stražnico, kjer so ga za silo obvezali, nato pa je bil z rešilnim avtom prepeljan v vojaško bolnico. Vojaška komisija je uvedla preiskavo da dožene, kako je prišla granata na Golovec.

*

»Pondeljek« je že kratko poročal o prefriganih sleparijah, ki jih je uganjal sluga France P., zaposlen pri tukajšnjem francoskem konzulatu. France je kar na svojo pest izdajal vizume in tranzitna dovoljenja za potovanje preko Francije v Belgijo in Luksemburško. K temu ga je pregovoril neki Ivan Zapić iz okolice Livnega v Bosni. Zapić je namreč v Bosni in Hercegovini nabiral in vabil ljudi, naj potujejo v Francijo, Belgijo in Luksemburško, kjer je zaslužek baje prav dober, obljubil pa jim je tudi, da ne bodo imeli z vizumi in tranzitnimi potnimi listi nobenih neprilik. dasi je dobro vedel, da kdor išče dela v Franciji ali Belgiji, mora imeti dovoljenje od tamošnjega ministrstva notranjih del, v nasprotnem slučaju pa ne dobi vizuma. Toda Zapić, brihtna glava, se je znal kmalu pomagati. Pridobil je na svoje stran slugo Franceta P. France je na konzulatu izmaknil štampiljko in z njo vidiral te žigosal Bosancem, ki so prišli k njemu, pot ne liste in vizume. Bosanci so mu za to plačevali toliko, kolikor je znašala taksa. Razmeroma je delal France še poceni, kajti ni računal več nego 30 Din. Zapić je imel pa tudi dobiček, da si je dal svojo uslužnost od delavcev dobro honorirati. Tako sta prav čedno in brezskrbno živela. Francoske oblasti pa so se začele kmalu pritoževati nad velikim dotokom naših delavcev, ki so prihajali sicer s pravilno izpolnjenimi vizumi, a brez dovoljenja mnistrstva notranjih del o zaposlitvi. Večina Bosancev, ki so nasedli obema lopovoma, je bila izgnana, le nekateri so imeli srečo, da so se srečno vtihotapili v Francijo ali Belgijo. Končno so prišle manipulacije Zapićać in P-ja na dan in policija je te dni oba aretirala. Bila sta radi ponarejanja uradnih listin in goljufije izročena sodišču.

Afera dr. Nagyja

— **Beograd,** 11. aprila. **Takoj po sestanku Narodne skupščine nameravajo radikalski nezadovoljneži staviti interpelacijo na ministrskega predsednika Vukičevića v zadevi verifikacije mandata dr. Nagyja, ki pride v skupščino kot namestnik bivšega ministra pravde dr. Subotića. V interpelaciji nameravajo opozoriti na zveze, ki jih vzdržuje dr. Nagy z Budimpešto. Takoj po konferenci s predsednikom vlade in z vojvodinskimi radikali je dr. Nagy nujno odpotoval v Budimpešto, kjer je ostal več dni. Zatrjuje se, da bodo ob priliki razprave o tej interpelaciji podali še druga senzacijonalnejša razkritja o delovanju dr. Nagyja.**

POGREB DR. LUKINIĆA

Zagreb, 11. aprila. Danes dopoldne so se vrnili poslanci KDK iz Splita. G. Svetozar Pribićević se je ustavil v Karlovcu, da izrazi rodbini pokojnega dr. Edo Lukinića sožalje in da se udeleži jutrišnjega pogreba. Vlado bo na pogrebu zastopal poštni minister Kujundžić, Narodno skupščino prvi tajnik Dimitrije Popović, vsi parlamentarni klubi pa odpošljejo na pogreb posebne deputacije.

Rothermer še vedno rovari

— **Budimpešta,** 11. aprila Lord Rothermer je sprejel v Londonu deputacijo Madžarov, ki se vračajo iz Amerike. Deputaciji je izjavil, da bo z vso vnemo nadaljeval akcijo za revizijo trianonske mirovne pogodbe. Naglašal je, da ima zanesljive informacije, glasom katerih bi bile nasledstvene države pripravljene pričeti pogajanja glede vrnitve vseh onih pokrajin, ki so bile Madžarski odvzete po prevratu. Če bi moral sam iz kateregakoli vzroka svojo akcijo opustiti, jo bo nadaljeval njegov sin, ki je član spodnje zbornice. Lloyd George je baje izjavil Rothemeru, da ob sklepanju mirovnih pogodb ni imel niti pojma o sedanjih mejah Madžarske in da bi ne bil dopustil, da se Madžarska tako okrne, če bi bil pravilno poučen.

ZUBKOV SE VRNE V RUSIJO

— **Berlin,** 11. aprila. Znani pustolovec Zubkov, ki je poročen s sestro bivšega nemškega cesarja, se namerava v kratkem preseliti v Rusijo, ker so mu tla postala v Evropi že prevroča.

Proces proti bolgarskim emigrantom

— **Sofija,** 11. aprila. Dne 24. tm. prične v Sofiji eden največjih političnih procesov proti bolgarskim emigrantom. Obtoženih je 36 oseb. Državni pravdnik zahteva za vse obtožence smrtno kazen Kot glavni krivec je na zatožni klopi bivši notranji minister v vladi pokojnega stambulijskega Stojanov. Stojanov je bil od sedanjega režima že dvakrat obsojen na smrt. V obtožnici navaja državni pravdnik med drugim tudi to, da je bolgarske emigrante v njihovi akciji proti sedanjemu režimu na bolgarskem podpirala Jugoslavija.

REDUKCIJA POLICIJSKIH URADNIKOV

— **Beograd,** 11. aprila. V področju notranjega ministrstva je bila s 1. aprilom izvršena obsežna redukcija uradništva. Od 6000 uradnikov, ki spadajo v resor notranjega ministrstva, je bilo reduciranih okog 600. Največ je bilo reduciranih policijskih pisarjev v Srbiji in Črni gori, kjer so jih imenovali večinoma le kot radikalske agitatorje. V bodoče bodo sprejeti v policijsko službo samo kandidati z maturo. Diplomirani pravniki bodo razmeščeni pred vsem v Južni Srbiji. Dobivali bodo posebne doklade po 600 Din mesečno, diplomirani pravniki, ki opravljajo posle uradnih poglavarjev, pa 1000 Din.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 0—22.9025, Berlin 13.5775 — 13.6075 (13.5925), Bruselj 0—7.9355, Budimpešta 0—9.928, Curih 1093.5 — 1096.5 (1095), Dunaj 7.9855 — 8.0155 (8.0005), London 277.09 — 277.89 (277.49), Newyork 56.71 — 56.91 (56.81), Pariz 0—223.78, Praga 168.04 — 168.84 (168.44), Trst 299.15 — 301.15 (300.15).

Efekti. Investicijsko 89 den., agrarne 57.5 den., Vojna škoda 435 den., Celjska 158 den., Ljubljanska kreditna 135 den., Praštediona 505 den., Kreditni zavod 157 — 175, Vevče 135 den., Ruše 268 — 280, Stabna 56 den., Šešir 125 den.

Lesni trg: Tendenca neizpremenjena. Zaključeni so bili 3 vagoni desk, smreka, jelka, 24 mm, I., II., III., franko vagon meja, po 500.

Deželni pridelki: Tendenca mirnejša. Zaključkov ni bilo. Cene so ostale neizpremenjene.

ZAGREBŠKA BORZA.

Devize: Dunaj 800.05, Berlin 13.5925, Milan 300.15, London 277.50, Nehyork 56.81, Pariz 223.78, Praga 168.45, Curih 10.95.

Efekti: Vojna škoda 436.5.

INOZEMSKE BORZE.

— **Curih:** Beograd 9.13, Dunaj 73.07, Berlin 124.122, Praga 15.39, Milan 27.42, London 25.889, Pariz 20.43, Newyork 529.

Komentarji k zagrebški gospodarski konferenci

Resnica o vladni blamaži v Zagrebu. — Dočim piše «Slovenec» o «uspehu» zagrebške konference, ugotavljajo vsi zagrebški listi, da je vlada doživela občuten in zaslužen poraz.

Današnji «Slovenec» bi rad dokazal, da je zagrebška konferenca gospodarskih krogov lepo uspela, ter trdi, da so «hrvatski gospodarski krogi na konferenci popolnoma desavuirali gonjo KDK proti posojilu in finančni politiki vlade». Dejstva, da je bila po govoru finančnega ministra «konferenca» takoj zaključena, da se o njegovih izjavah ni moglo več razpravljati in da je bila končno sprejeta izjava, ki izreka nezaupnico vladi ter zaupnico KDK, seveda kljub temu ne more utajiti.

Ker trdi klerikalno glasilo, da je «ljubljanski SDS list popolnoma netočno poročal o poteku konference», in da je konferenca dosegla «uspeh» za vlado, naj navedemo, kaj pišejo o njej zagrebški listi, ki niso v rokah SDS niti HSS.

Tako piše «Jutarnji list», da ni čuda, ako so se ministri na zagrebški konferenci slabo odrezali. Njihov prihod se ni smatral kot korak, s katerim bi se hotelo ustreči hrvatskim zahtevam vsaj v gospodarskem pogledu, temveč se je smatralo, da so ti ministri prišli, ne da bi pomagali, temveč da rešijo sebe oziroma da potom gospodarskih organizacij dobijo nekakšno podporo, ako že ne odobrenje za najetje velikega zunanjega posojila. Drugače se to ni moglo tolmačiti. V državnem življenju se je v zadnjih desetih letih dogodilo že toliko važnega, nikdar pa ni nihče prišel v Zagreb, da bi vprašal, jeli to dobro in kaj pravijo hrvatski gospodarski krogi, ki so v vsakem vprašanju zavzeli jasno stališče. V vsakem važnem vprašanju so bili izdelani strokovni elaborati. Na stotine spomenic in prošenj leži v raznih ministrstvih v Beogradu, ne da bi bile prečitane. Niti tam, kjer so najbolj zainteresirani, se ne posluša mnenje naših gospodarskih krogov. Ministri niso matrali za potrebno, da bi prišli in se prepričali o dejanskem stanju, razen ako je šlo za kako strankarsko agitacijo ali ceremonijalno proslavo.

In naenkrat je smatralo šest ministrov za potrebno, da čuje pritožbe iz vseh področij javnega življenja. Poslušali so mirno in včasi so se tudi nasmehnili pri dejstvih, ki niso bila ravno za smeh, očitno računajoč s staro prakso beograjske vlade: Naj le govore, mi bomo poslušali, potem bomo pa delali po svoje. Glavno je bilo, da dajo gospodarski krogi svoj pristanek na veliko zunanje posojilo, ko pa bi dobili denar, je gotovo, da ne bi vprašali nikogar, kako se naj ta denar porabi, kakor tudi doslej niso vprašali. Isti ministri so pred desetimi dnevi sprejeli proračun, v katerem so prečanski kraji zapostavljeni, v katerem se določa za ministrstvo prometa več kakor za celo jadransko obalo. Ti ministri so glasovali tudi proti temu, da se naj davki izenačijo že letos in naložili so nam nove milijone, ki jih ne plača Srbija. Ne, v Zagrebu niso mogli pričakovati lepšega sprejema, ki ga tudi zaslužili niso.

«Novosti» pišejo, da je konferenca gospodarskih krogov v Zagrebu poučna za vse, ki niso tekom let hoteli razumeti nezadovoljstva v prečanskih krajih. Toda nikomur, ki ima pravilno pojmovanje o ugledu države in ugledu onih, ki jo predstavljajo, ne more biti vseeno, kako se skrbi za ta ugled od njihove strani. V tem pogledu smo že doživeli neprijetno epizodo povodom bivanja ministra Stankovića v Zagrebu, ko je pri otvoritvi avtomatske telefonske centrale zastopal vlado. Svoj položaj je izkoristil za politično agitacijo, ki ni bila na mestu, ker ni znal ločiti države od sedanjega režima in naziranj predstavnikov tega režima o položaju. G. Stanković je moral doživeti neprijetno manifestacijo, ako ne že zase, pa vsaj za ugled predstavnika države. Isto se je zgodilo tudi na konferenci gospodarskih krogov, ki jim je bil dobro znan politični cilj «ministrske manifestacije». Ni dvoma, da je trpel ugled predstavnikov države. Morebiti tudi vsi ministri ne nosijo odgovornosti za to, toda ministru, ki nastopa kot predstavnik države in ne kot agitator, mora biti jasno, kam gre, kakšne naloge ima izvršiti, da ne trpi ugled države, ki jo predstavlja.

«Morgenblatt» piše, da se je zagrebška konferenca končala z disharmonijo, ki more komaj zadovoljiti njene prireditelje. Končala se je tako, kakor se mora v Zagrebu končati vsaka taka prireditev, za katero se domneva politično ozadje. Zagreb je bil od nekdaj žarišče političnih pokretov in Zagrebčani so bili v političnih stvareh od nekdaj nepopustljivi in kompromisom malo naklonjeni. Bilo je torej napačno, polagati na to gospodarsko konferenco politične upe, ko je bilo z gotovostjo pričakovati, da pride do neprijetnih nesoglasij. Ako je bilo vladi na tem, da prepriča javnost, da odobravajo hrvatski gospodarski krogi vladno posojilno politiko, potem se ji to ni posrečilo. More pa iz konference črpati nauk, da mora pred najetjem posojila ustvariti za to pogoje.

Ker se trdi, da je bil inicijator zagrebške konference dr. Korošec, je razumljivo, zakaj »Slovenec« piše o »uspehu« konference. Glasovi zagrebških listov pa dovolj jasno govore o tem uspehu. Strinjamo pa se s »Slovenčevo« trditvijo, da bo ta konferenca imela uspeh za gospodarstvo, ker je vlada ob tej priliki vsekakor morala spoznati, da se prečanski gopodarski krogi ne puste več izigravati.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Zagonetna usoda Slovenca v Zagrebu. — Krvava velika noč. — Sadistični zločin v Starem Vukovaru. — Senzacijonalen samomor poštnega direktorja. — Nevaren vlomilec pobegnil iz zapora.

Zagrebški policiji so javili, da gori v sobi hišnega posestnika Josipa Pirmana na Vrbiku vso noč luč, njega pa da ni doma. Policija je poslala v hišo agenta, ki je s silo odprl vrata in našel na nočni omarici električno svetiljko, Pirmana pa ni bilo nikjer in tudi postelja je bila nedotaknjena. Razbojniški napad je bil izključen. Policija je zvedela, da je Pirman slavil pri sosedovih svoj god in se vrnil po polnoči domov v družbi Olge Kozelke in njene hčerke. Na dvorišču so se poslovili in odšli spat vsak v svojo sobo. Kozelka je kmalu nato čula, da so prišli k Pirmanu tamburaši, ki so ga pregovorili, da je šel z njimi iz hiše. Drugo jutro se trkali na njegova vrata zaman, da bi mu čestitali za god. Pirmanova soba je bila prazna. Pirman je po polnoči odšel s tamburaši in se ni več vrnil. Policija do danes še ni mogla dognati, kdo so bili tamburaši, ki so Pirmana spremljali iz stanovanja. Nekateri sosedje so jih sicer videli, toda nihče jih ni spoznal. Morda so Pirmana umorili in skrili njegovo truplo ali pa se je mož v pijanosti ponesrečil v Savi. Doslej niso našli njegovega trupla in se sploh ne ve, kakšna usoda ga je zadela. Pirman je bil rojen v Zaborštu pri Studencu v Sloveniji. Živel je nad 20 let v Ameriki. Ko mu je umrla žena in mu zapustila štiri otroke, se je vrnil iz Amerike l. 1927 in si kupil hišo na Vrbiku v Zagrebu. Sosedje trde, da je bil hud pijanec in je celo mešal vino in žganje. Drugi so pa izpovedali, da je bil Pirman zelo soliden in dober mož.

*

V vasi Slakovci pri Vinkovcih so imeli letos žalostno veliko noč. Dva znana pretepača sta sedela pri mizi v gostilni Lazarja Fleča in pila. Sprva sta se mirno pogovarjala, vino jima je pa med tem vedno bolj lezlo v glavo. Pogovarjala sta se vedno bolj živahno in se začela kmalu prepirati. Ostali gostje se pa za razgrajača niso zmenili. Nenadoma je potegnil Pavić iz žepa nož in zakričal: »Vidiš, da se te ne bojim, imam nož! Tedaj je Djukić navalil na Pavića in mu iztrgal nož ter ga z njim zabodel sedemkrat v prsa. Pavić je dobil težke rane in je izkrvavel ter še v gostilni umrl. Imel je ranjena tudi pljuča. V gostilni je nastala velika panika in gostje so prestrašeni bežali iz gostilne. Med tem se je pijani Djukić napotil z nožem v roki v Vinkovce in se sam javil policiji, ki ga je izročila sodišču.

*

V starem Vukovaru je bil izvršen zločin, ki spominja po svojem zverstvu na zločine v kriminalnih romanih. Pred dnevi se je igral sin postajenačelnika v Starem Vukovaru Stojana Matića v čakalnici z dvema potnikoma. Ko se je postajenačelnik odstranil in zopet vrnil v svoje veliko začudenje ni več našel v čakalnici svojega sina Nebojša in tudi oba potnika sta izginila. Ker je sumil, da sta bila neznanca iz kakega cirkusa in sta mu odvedla otroka, je takoj prijavil policiji in orožnikom, ki so poslali v avtomobilih patrulje za potnikoma v okolico. Toda otroka in neznancev niso mogli najti. Šele čez nekaj dni je nesrečni oče našel svojega sinčka mrtvega pri skladišču. Na njem so bili vidni znaki sadističnega umora. Dečka je sadistični morilec zadavil z roko. Za morilcema je bla izdana tiralica in to z uspehom, kajti v vasi Tovarnik so morilca spoznali in ju aretirali ter uklenjena odpeljali v Vukovar. Prvi se piše Rudolf Bojzek, 21 let star iz Martinca, drugi pa Ferdo Holc, 23 let star iz Osijeka, po poklicu čevljarski pomočnik. Holc je priznal zločin, dočim Bojzek vse taji. Policija je oba izročila državnemu pravdniku v Osijeku.

*

Iz Splita poročajo, da je izvršil samomor direktor likvidirane poštne direkcije v Splitu. Bivši direktor Rihard Zahradka se je zastrupil s plinom v svojem kabinetu v poštnem poslopju. Pri njem so našli pismo, naslovljeno na direktorja poštne direkcije v Zagrebu, v katerem samomorilec navaja vzroke samomora. Zahradka je izjavil v pismu, da je šel v smrt iz obupa, ker je bila poštna direkcija v Splitu ukinjena in je bil premeščen v Beograd. Razen tega so k samomoru pripomogle tudi družinske razmere. Zahradka se je zaprl v svoj kabinet ob 9. zvečer in drugo jutro so ga našli mrtvega. Pokojnik je bil znan kot zelo marljiv in vesten uradnik.

*

Zapori sreskega poglavarstva v Sarajevu so v zelo slabem stanju in zato se Sarajevčani niso čudili, ko so zvedeli, da je pobegnil nevarni vlomilec Arif Hajdarbašić. Arif je bil zaprt v celici popolnoma sam. Okoli polnoči v noči med nedeljo in pondeljkom je hišnica, ki ima stanovanje blizu zaporov, čula sumljiv ropot. Mislila pa je, da se edini kaznjenec Arif sprehaja po zaporu in je zopet zaspala. Naslednje jutro je bila hišnica nemalo začudena, ko je zagledala vrata zapora na stežaj odprta in Arifa ni bilo več. Pobegnil je skozi luknjo, ki jo je napravil ponoči v zidu. Zid je prevrtal z železno palico, s katero je bla ovita peč v zaporu. Na hodniku je Arif poskusil še vlomiti v sobo, kjer so bile shranjene stvari, ki so jih našli pri njem. To se mu pa ni posrečilo. Najzanimivejši predmet med temi je nedvomno vlomilčeva pesmarica, to je majhen zapisnik, kamor je Arif zapisoval svoje verze. Vrata sreskega poglavarstva je Arif z lahkoto odprl in pustil železno palico pod oknom. Za pobeglim vlomilcem-pesnikom je policija izdala tiralico.

Zadnja pot Lavoslava Pahorja.

Včeraj popoldne se je vršil iz Pražakove ulice pogrebni sprevod za krsto Lav. Pahorja. Pred hišo so zapeli združeni pevci žalostinko «Vigred», nakar je krenil sprevod ob sviranju železničarske godbe proti Sv. Križu. Razen mnogoštevilnih uradnikov državnih železnice se je udeležilo izprevoda več kulturnih delavcev in dam, pevcev in glasbenikov. Godbe je svirala obe Pahorjevi koračnici - žalostinki, mojstrsko sestavljeni iz narodnih melodij. Pred železniškim mostom so zapeli pevci pod vodstvom g. Ferd. Juvanca še «Blagor mu». Nato se je pomikal sprevod dalje na pokopališče, godba pa je svirala do cerkve.

Na grobišču se je poslovil od pokojnika-idealista, vzglednega uradnika in neutrudljivega nesebičnega, vedno skromnega kulturnega delavca Pahorja v lepem govoru g. viš. inspektor in obč. svetovalec Vargazon. Za pokojnikom žaluje gospa vdova, bivša vrla cerkvena pevka in izvrstna pianistka, ki je bila pokojniku ne le najboljša soproga, nego tudi zvesta prijateljica in glasbena sodelavka.

Sin edinec se je, vrnivši se iz vojnega ujetništva na Ruskem, pred nekaj leti z mlado svojo ženo Slovenko, prostovoljno vrnil iznova na Rusko ter je tam ob Azovskem jezeru deloval kot zdravnik. Lani v avgustu pa je umrl nenadoma na krčeviti odrevenelosti (tetanus). Do zdaj se vdova zaradi boljševiškega birokratizma ni mogla vrniti v domovino. Tragičen slučaj pa je, da je dospela v Ljubljano baš par ur po smrti tasta, pokoj. L. Pahorja. Dasi je Pahorjeva ga. vdova že več mesecev vedela za sinovo smrt, jo je bolnemu možu obzirno zamolčala in prenašala sama vso bol.

Tako je umrl Pahor, ne da bi vedel, da mu je odšel sin edinec, ki je vzljubil Rusijo kot svojo novo domovino, že pred osmimi meseci v večnost. Resnično, življenje samo piše najbolj pretresljive romane. Blagemu Leop. Pahorju ohranimo kot pionirju narodne pesmi, skladatelju in celemu možu svetal spomin.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

Začetek ob 20.

Sreda, 11. aprila. Mladost. Red C.
Četrtek, 12. aprila. Roka pravice, premiera. Premierski abonma.
Petek, 13. aprila. Medea. Red D.
Sobota, 14. aprila. Danes bomo tiči. Izven. Ljudske cene.
Nedelja, 15. aprila. Ob 10. INRI. Znižane cene
Ob 15. INRI. Znižane cene.

Opera:

Začetek ob pol 20.

Sreda, 11. aprila. Baletni večer. Red B.
Četrtek, 12. aprila. Zaprto (generalna vaja).
Petek, 13. aprila. Ladx X. Red A.
Sobota, 14 aprila. Mignon, premijera Red D.
Nedelja 15. aprila. Ob pol 20. Lady X. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

*

Vse ljubitelje slovenske drame opozarjamo na premijero izvirne tragikomedije «Roka pravice», ki jo je napisal slovenski književnik Angelo Čerkvenik. Izvirno tragikomedijo je zrežiral za naš oder režiser g. Milan Skrbinšek, insceniral pa akademični slikar in scenograf g. prof. Vavpotič. Posamezne vloge so zasedene po naših najboljših igralcih. Predstava se vrši za premierski abonma

Moderna opereta «Lady X» se igra prvič za gledališke abonente v petek 13. t. m. in sicer za abonente reda A. Zasedba ista kakor pri vseh dosedanjih vprizoritvah tega zanimivega dela.

«Medea», staroklasična grška tragedija, se vprizori po daljšem presledku v petek, dne 13. t. m. v drami. V glavni vlogi nastopi ga. Avgusta Danilova, ki je okrevala od nesreče, ki se ji je dogodila pri «Boljšem gospodu», ko si je zlomila nogo. V ostalih vlogah nastopijo gospa Medvedova, Balatkova in celokupni ženski zbor dramskega ansambla, pomnožen z gojenkami ženske realne gimnazije, ki sodelujejo z ljubeznivim dovoljenjem ravnateljstva. Moške vloge so v rokah gg. Levarja, Cesarja. Režijo vodi gospa Danilova sama. Dekor je izvršen po osnutku scenografa Vavpotiča. Predstava se vrši za red D.

Jutri 12. t. m. ob 20. se uprizori premijera Cerkvenikove tragikomedije »Roka pravice«. — V komadu nastopijo gg. Cesar, Debevec, Drenovec, Gregorin, Kralj, Lipah, Povhe, Sancin in ga. Debeljakova. Režijo vodi g. Milan Skrbinšek.

Premijera v drami. Angelo Cerkvenikova tragikomedija »Roka pravice« se uprizori v drami jutri, dne 12. t. m. Avtor je znan po svojih prejšnjih dramah »Greh« in »Očiščenje«, katere so doživele svoje prve uprizoritve v Mariboru. Z »Roko pravice« pa stopi prvič na oder ljubljanskega Narodnega gledališča. Njegovo delo je jedka satira na današnje prilike. V glavnih vlogah nastopajo: gg. Kralj, Cesar, Lipah, Debevec, Drenovec, Sansin in gospodična Debeljakova. Predstava se vrši za premijerski abonma.

»Danes bomo tiči«. Priljubljena veseloigra se uprizori v soboto, dne 14. t. m. ob osmih zvečer kot ljudska predstava pri znižanih cenah, in sicer zadnjikrat v sezoni in se sploh vzame z repertoarja. Za to priliko je komponiral dirigent Balatka nov kuplet v usta Melhiorju — Kralju, ki se poje v 4. sliki. Vsa zasedba ostane stara. Pri predstavi sodeluje del godbe dravske divizije. Cene so znatno znižane in sicer od 15 Din navzdol. Občinstvo naj z ozirom na zanimanje, ki vlada za to predstavo, kupuje vstopnice v predprodaji.

I. N. R. I. Gregorin-Tominčeva pasijonska igra se ponavlja zadnjič v nedeljo dne 15. t. m., in sicer ob desetih zjutraj in ob treh popoldne. Opozarjamo občinstvo z dežele, da si naroči in rezervira vstopnice pismenim potom pri dnevni blagajni Narodnega gledališča in s tem zagotovi dostop. Za obe predstavi veljajo znižane cene, da se s tem omogoči najširšim masam poset. Nedeljske predstave so zadnje predstave tega dela v tej sezoni in se v nobenem slučaju I. N. R. I. ne bo ponavljal.

najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Delovanje mariborske mestne zadruge

S preselitvijo sedeža iz Celja v Maribor je nastala sprememba tudi v zadružnem tajništvu mariborske mestne zadruge. Težka bolezen, ki je zasledovala že delj časa dosedanjega zadružnega tajnika g. Bosina, ga je končno prisilila, da je moral službo pri zadrugi zapustiti in se podvreči zdravljenju. Na njegovo mesto je zadružni odbor nastavil zveznega tajnika g. Antona Komaca, kateremu sta prideljeni še dve pisarniški moči za opravljanje zveznih in zadružnih poslov.

Mariborska mestna zadruga vrši sicer že dolga leta hvalevredno in brezhibno svoje posle, vendar pa je pod vodstvom novega načelnika g. Oseta svoje delo najmanj podvojila in beleži prav pogosto lepe uspehe. G. Osetu stoji požrtvovalno ob strani, celokupni zadružni odbor, ki sestoji iz gg. Hönigmann, Kos, Šerec, Zemljič, Starman, Strehar in ga. Ingolič.

Lepe uspehe je pa dosegel g. Senekovič v občinskem odboru kot od gostilničarstva izvoljeni zastopnik. Posrečilo se mu je namreč doprinesti občinskemu odboru nepobitne dokaze o vsušenju vina in drože, od česar so morali gostilničarji do danes plačevati istotako občinske doklade kakor za v resenici potočeno vino. Na podlagi teh dokazov je občinski odbor sklenil odpisati vsem gostilničarjem 5% občinskih doklad za vsušenje vina in drože. Nadalje je dosegel g. Senekovič s svojim vztrajnim delom, da se je občinski odbor izrekel v šestih slučajih proti podelitvi novih točilnic na stoječe goste. Vedno smo hvalili vsakega, ki je količkaj delal nesebično v prid celokupnemu gostilničarstvu. Radi tega mislimo, da bi ravnali pristransko, če bi tako uspešnega in nesebničnega dela g. Senekoviča ne omenili. Zahvaljujemo se mu najsrčneje za njegovo trudapolno nesebično delo in ga prosimo, naj dela neustrašeno naprej ter skuša doseči tudi znižanje občinskih doklad in cene električnemu toku na pravično višino.

Največ dela so povzročile zadružnemu načelniku g. Osetu oblastne doklade. Po cele dneve je trajalo delo, ki je rodilo končno lep uspeh, da so se oblastne takse na ponočni obisk kavarn pavšalirale na primerno nizko vsoto. Tudi doklade na vino znašajo v moraborski oblasti samo 50%, dočim so dosegle v ljubljanski oblasti 100% na državno trošarino. Istotako je pripisovati mariborski zadrugi in zvezi kot uspeh ne pobiranje takse na igranje na karte. Vsakdo mora priznati, da so to lepi uspehi za ta kratek čas.

V zvezi z oblastnimi dokladami na pivo in električni tok ter vsled povišanja cen pivu od strani pivovarn je zadružni občni zbor sklenil, seveda sporazumno s pivovarnami, določiti cene svetlemu pivu za veliko pivo ali vrček Din 4.75, malo pivo ali čaša Din 3.25, steklenice Din 6. Črno pivo se bo točilo vrček Din 5, čaša Din 3.50, v steklenicah pa 6.50.

Ker je že marsikatera zadruga nasedla ljudem, ki se niso gostilničarske obrti nikoli učili in potrdila neresnična spričevala, narekuje stanovska dolžnost vsem zadrugam veliko previdnost v tem oziru. To je mariborska mestna zadruga upoštevala in obravnavala najprevidnejše vse v zadnjem času vložene prošnje za izstavitev potrdil o sposobnosti. Obširne informacije so dognale, da so bila nekatera spričevala neresnična. Radi tega se je zaprošeno potrdilo odreklo.

Končno moramo omeniti pohvalno tudi delovanje zborničnega člana g. Oseta v Zbornici za TOI v Ljubljani. G. Oset je stavil na zborničnih sejah samostoine predloge o pospeševanju gostilničarske obrti, o obrtnem nadaljevalnem šolstvu, o reorganizaciji bolniškega zavarovanja, o ureditvi odpiralnega in zapiralnega časa za trgovske točilnice in preureditvi pravilnika o gostilnah upoštevajoč predloge, ki jih bo stavila Zveza.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sreda, 11. aprila 1928; katoličani: Lev; pravoslavni: 29. aprila Rada.

Jutri: Četrtek, 30. aprila 1928; katoličani: Julij, pravoslavni: 30. marca, Ljubomir.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Drama: »Mladost«. C.
Opera: »Baletni večer«. B.
Kino Matica: »Vstajenje«.
KINO IDEAL: »Sirena«.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Trnkoczy, Mestni trg; Ramor, Miklošičeva cesta.

Koncert Haslo ob 20. v Filharmoniji.

Sport

Po tekmah z Madžari

Za velikonočne praznike smo imeli v gostih Madžare. Zelo disciplinirano, fair moštvo, ki je nudilo prav lepo igro, zadovoljiv sport in je bilo dobra šola za Ilirijo. Prvi dan je bil dež in deževali so tudi goli. Publika je prišla na svoj račun, nekaterim se je zdelo 13 golov celo preveč. Rekli so, da imajo dovolj in drugi dan jih ni bilo na tekmo. Lahko jim je žal. Drugi dan je bilo manj golov in tekma znatno boljša.

Sodnik g. Vodišek si je mislil: Renome in prestiž slovenskega sporta je treba varovati. Malo je zamižal, nato je pogledal, zabrizgnil in diktiral 11... Madžari so bili malce konsternirani, rekli pa niso nič, ker so imeli že štiri gole na dobrem. Mirno so požrli tudi drugo enajstmetrovko, ki je bila sicer upravičena, dasi ni tajiti, da ima Doberlet nenavaden talent za padanje in onesveščanje pred golom.

Pravijo, da tvorijo jedro Ilirije Zupančiči. Teh je namreč pet. Vsi bratje in po številkah: Zupančič I, II, III, IV, V. Vsi so odlični sportniki in se razumejo na nogomet, vsi pa znajo pokazati tudi moža, kadar je treba. V tem primeru gre zlasti priznanje Zupančiču I ali Janezu. Ta je prava kranjska grča in njegov krilec je večkrat ugotovil, da je kranjska klobasa izdatnejša hrana kakor gulaž. Tudi Zupančič V je nekega milega gosta nemilo odrinil tako, da je siromak izgubil ravnotežje in poljubil mater zemljo. Ko je vstal, je bil njegov obraz podoben dimnikarjevemu... K sreči je sodnik to videl in je tudi žvižgal. Seveda je žvižgal proti nam.

Mali Pepe iz Šiške se razume na »zahakljanje« nog. Tako je v tem verziran, da mu Madžari niso mogli do živega. »Pepe jih zna zagovarjati«, je z zadovoljstvom ugotavljala publika. In drugi so se spomnili, da je Šiška vedno dajala najboljše nogometače.

Šiška je dosegel prvi dan hat trik, ne mat trik, kot je bilo nekoč poročano o Doberletu. Dosegel je celo en gol povrhu. Ljudje so ugotovili, da je velik kampeljc in da se bo še naredil.

Potem je še omeniti oba vratarja, ki sta prvi dan delala plavalne skoke in sta večkrat »plavala«, drugi dan sta se pa blata in vse godlje pred golom že navadila. Miklavčič si tudi ni popravil frizure... Velik gospod je Doberlet. Ta je čakal 195 minut, da mu pride žoga pod noge. Hotel jo je imeti na »talanju« kakor pravijo Ljubljančani. Ko se je to zgodilo, je zabil gol. In s tem je storil svojo dolžnost... Drugega se na tekmi ni pripetilo. Omeniti je še kvečjemu dejstvo, da je nekdo na tribuni treniral svoj glas. Baje pojde k operi...

— **Službeno iz LHP.** Seja upravnega odbora se vrši v četrtek dne 12. aprila ob 20. uri v damskem salonu kavarne Emona. — Tajnica.

— **SK Ilirija** (Lahkoatletska sekcija). Danes v sredo ob 17. bo na igrišču sestanek vseh atletov. Sportska dolžnost vsakega atleta, ki mu je do uspeha kluba, je, da se tega sestanka sigurno in točno udeleži.

Nesreče in tragedije

Katastrofalna nesreča se je na velikonočno nedeljo pripetila na jezeru Como. Na jezeru je bilo vse polno izletnikov, vsi čolni so bili prenapolnjeni. Na nekem moto. m čolnu ki se je nahajal sredi jezera, je nenadoma odpovedalo krmilo. V paničnem strahu sta dve ženski skočili v vodo in utonili, čoln sam pa je treščil ob skalo in se potopil. Dočim so drugi na pomoč prihiteli čolni rešili in sprejeli 10 oseb, je šest izletnikov utonilo. Policija je aretirala lastnika motornega čol.

Težka avtomobilska nesreča se je pripetila tudi v Krkonoših na Češkoslovaškem. Večja družba praških izletnikov se je peljala v avtomobilu, s precejšnjo naglico po dolini Aupa. Radi zasneženih tal je šofer izgubil oblast nad krmilom, ko se je hotel umakniti v nasprotni smeri vozečemu tovornemu avtomobilu. Osebni avto je treščil približno štiri metre globoko in se popolnoma razbil. Pri nesreči se je en izletnik ubil, neka dama je bila težko, dve osebi pa lahko ranjeni.

Na Dunaju in Solnograškem se je pripetilo več nesreč. Pri Linzu je vlak povozil motorciklista Karla Platteja in mu odrezal desno nogo. Njegovo stanje je zelo kritično. Nekega 84-letnega starčka je do smrti povozil v Timelkanu osebni avtomobil, ki ga je vodil neizkušen študent Friderik Červenka.

Grozna rodbinska tragedija se je odigrala za velikonočne praznike na Dunaju. Zakonca Hellmoser sta že delj časa živela v veliki bedi, ker je bil Hellmoser nedavno radi bolezni vpokojen. Na veliko soboto je Hellmoser v hipni blaznosti udaril svojo ženo s topim predmetom po glavi in jo težko poškodoval. Nato je še sebi prizadejal težko rano in se obesil. Sin, ki je prišel k roditeljema z praznike na obisk, je našel svojo mater umirajočo, dočim je bil njegov očem že mrtev. Hellmoserjevi so prepeljali v bolnico, vendar ni upanja, da bi okrevala

Dnevne vesti.

— **Nepotrebno razburjanje.** Včeraj smo priobčili članek o premestitvi rudarske in šumarske fakultete v Sarajevo, v katerem smo objavili to, kar se je govorilo na anketi v Sarajevu. Ker smo dobili iz vseučiliških krogov pritožbo, da smo s poročanjem o skromnih željah in zahtevah sarajevskih gospodarskih in kulturnih krogov škodovali rudarskemu oddelku na naši univerzi, moramo resnici na ljubo ugotoviti, da se nam o taki tendenci niti sanjalo ni. Skromne želje sarajevskih krogov o premestitvi rudarske in šumarske fakultete so eno, stališče, ki smo ga vedno dosledno zavzemali in ga bomo tudi v bodoče zavzemali o absolutni nedotakljivosti naše univerze pa drugo. Sarajevski krogi dobro vedo, da stoji slovenska javnost kot en mož za svojo univerzo in da bo naletela vsaka akcija za kakršnokoli okrnitev naše najvišje kulturne ustanove na energičen odpor. Zato se nam zdi razburjenje v tem primeru nepotrebno tem bolj, ker smo navedli v članku, priobčenem v včerajšnji številki, smo to, kar se je govorilo na anketi v Sarajevu, o kateri so poročali tudi zagrebški listi, dasi bi se lahko tudi njim očitalo, da škodujejo interesom zagrebške univerze. Sarajevo še ni država in skromne želje njegovih predstavnikov ne morejo biti odločilne za usodo naših univerz.

— **Iz poštnega ministrstva.** Za načelnika brzojavno telefonskega oddelka v poštnem ministrstvu je imenovan šef tehničnega oddelka Ernest Lavrenčič.

— **Iz sodne službe.** Imenovani so sodnik Avgust Habermut v Prevaljah za okrajnega sodnika pri okrožnem sodišču v Mariboru, sodniki iz področja viš. dež. sodišča ljubljanskega Miloš Senica, dr. Andrej Dolinar in Leon Štukelj za sodnike pri okrožnem sodišču v Mariboru, Karel Potrata za sodnika na Vranskem, Stanko Švajger za sodnika v Gor. Rodgoni in Josip Pfeifer za sodnika v Prevaljah; sodnik Josip Rus je premeščen od okrajnega sodišča v Gor. Radgoni k okrajnemu sodišču v Višnji gori.

— **Iz našega državljanstva** so izstopili Margareta Koprivnik, pristojna v Sv. Kunigundo na Pohorju, Ivan Kranjc, privatni uradnik iz Gradca, pristojen v Padvinec in Marija Koprivnik, pristojna v Sv. Kunigundo.

— **Iz državne službe.** Sreski nadzornik državne varnostne straže Henrik Lotrič je premeščen iz Maribora k policijskemu ravnateljstvu v Ljubljano; vpokojena sta policijski agent pri sreskem poglavarstvu v Celju Anton Zlobec in arhivski uradnik pri poglavarstvu v Kranju Kristijan Rožaj.

— **Kongres socijalistične stranke.** 15. in 16. t. m. se bo vršil v Beogradu redni letni kongres socijalistične stranke Jugoslavije. Na kongresu se bo razpravljalo o vseh važnejših vprašanjih našega političnega življenja. Zastopane bodo po delegatih vse pokrajine.

— **Izgredi v katoliški cerkvi.** V Srbobranu v Bački se je pripetil na velikonočni pondelejek zanimiv incident. Med službo božjo je navalila v katoliško cerkev množica meščanov pod vodstvom policijskega narednika Tojzana. Ljudje so vlomili vrata v zvonik, potem so pa hiteli po vijugastih stopnicah v zvonik in začeli na vso moč zvoniti. Ta čas je bila cerkev nabito polna vernikov. Presenečeni duhovniki so zahtevali intervencijo oblasti. Do incidenta je prišlo zato, ker je škofijski ordinarijat prepovedal zvoniti, češ, da verniki niso plačali predpisane bire. Škofijska oblast je 27. februarja odpustila organista, cerkovniku je pa prepovedala zvoniti. To je prebivalce tako razkačilo, da so vdrli med službo božjo v zvonik in začeli sami zvoniti. Srbobranski župnik Berec je takoj obvestil o incidentu notranjega ministra in velikega župana. Obenem je ovadil državnemu pravdništvu policijskega narednika, ki je vodil ogorčene meščane, da so motili službo božjo.

— **Zanimanje ameriškega kapitala za naše Primorje.** Povodom bivanja v Boki Kotorski se je znani ameriški miljarder Morgan zelo zanimal za naše Primorje, zlasti za Boko Kotorsko. Informiral se je o podnebju in gospodarskem položaju ter naglašal, da je Boka Kotorska najvažnejša točka Srednje Evrope. Posebno ga je zanimala hotelska industrija in pred odhodom je izjavil, da dobi Boka v kratkem velik, moderno urejen hotel, ki ga zgrade Američani.

— **Igralci zaplenili gledališko garderobo.** Iz Sarajeva poročajo, da igralci in tehnično osobje niso dobili plače za marec, ki znaša za vse okrog 100.000 Din. V ponedeljek je prišel v gledališče odvetnik dr. Senjan, ki je kot zastopnik igralcev in tehničnega osobja zaplenil garderobo, da dobe prizadeti jamstvo, da jim bo plača za marec izplačana.

— **Nov list v Šibeniku.** V Šibeniku je začel izhajati dnevnik «Narodni list», ki ga izdaja SDS.

— **Novi Sad zahteva juridično fakulteto.** Na zadnji seji novosadskega občinskega sveta je bilo ponovno sproženo vprašanje prenosa juridične fakultete iz Subotice v Novi Sad. Novosadski radikali nameravajo posredovati pri vladi, da se juridična fakulteta premesti iz Subotice v Novi Sad.

— **Eksekutivno iztirjavanje oblastnih davkov.** Oblastni odbor baške oblasti je naprosil finančno direkcijo, da mu dovoli eksekutivnim potom iztirjati oblastne davke v Novem Sadu, Subotici in Somboru.

— **Prvi Hrvat aktivni general.** S 1. aprilom je bil imenovan za generala in komandanta moravske pehotne brigade v Pirotu g. Krčevič pl. Krbavski. To je prvi Hrvat, ki je postal general v aktivni vojski.

— **Baron Born dobil tožbo v Haagu.** Baron Friderik Born je vložil proti Jugoslaviji tožbo radi sekvestracije njegovih posestev na Gorenjskem. Obravnava se je vršila pred mednarodnim razsodiščem v Haagu, kjer je padla odločitev v prilog tožitelja, kljub si je njegovo državljanstvo od naše strani izpodbijano, ker je rojen v Berlinu. Ta razsodba bo služila kot priziv v madžarsko-rumunskem optantskem sporu.

— **Smrt Slovenca v Kruševcu.** Po kratki bolezni je umrl v Kruševcu inspektor gradbene direkcije Anton Kovač, rodom Slovenec. Pokojni je bil že v stari Avstriji navdušen nacijonalist in zato so ga tako preganjali, da je moral pobegniti v Srbijo, kjer je preživel 20 let. Kot vesten uradnik in značajen mož je bil v Kruševcu splošno priljubljen.

— **Samomor našega pevca na Dunaju.** Kakor smo že poročali, se je odigrala te dni na Dunaju pretresljiva tragedija, ki ima zelo čudno ozadje. Naš pevec Gabor se je ustrelil pred znano plesalko Josefino Baker v hipu, ko je stopila iz «Paviljona», kjer vsak dan nastopa. Bakerjeva je hotela samomor preprečiti, toda je bilo že prepozno. Gabor se je zadel v srce in je med prevozom v bolnico umrl.

— **Dva usodna spora.** Posestnica Frančiška Dovč iz Dolenjega Logatca se je že delj časa prepirala s svojim sosedom Jernejem Mačkom radi mejnika. Včeraj sta se zopet sprla, beseda je dala besedo in končno je Mačka popadla jeza. Zgrabil je železen drog in udaril Dovčevo po glavi. Poškodba, ki jo ji je prizadejal, je zelo težka, zlasti težko je poškodovano desno oko. Dovčevo so prepeljali v bolnico. — V bolnico so pripeljali tudi delavca tobačne tovarne Ivana Hribernika iz Št. Vida. Ta se je prepiral s svojimi sodelavci in med prepirom mu je delavec France Škerlj vrgel v glavo kos lesa. Hribernikova poškodba je precej težka.

— **Poziv dedičem.** V Chicagu je umrl 17. oktobra 1926. naš državljan Dan Klasnick (Dane Klasnik), ali Klasnič rodom iz Siska odnosno okolice. Zapustil je okrog 900 dolarjev. Njegovi roditelji so najbrž že umrli, ena teta živi baje v nekem kraju blizu Siska. Ta teta ali bližnji Klasnikovi sorodniki naj se javijo izseljeniškemu komisarijatu v Zagrebu.

— **Vreme.** Včeraj so imeli skoraj v vseh krajih naše države lepo pomladansko vreme. Jasno je bilo v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu, Beogradu, Splitu in Dubrovniku. Nekoliko oblačno je bilo samo v Sarajevu in v Skoplju. Najvišjo temperaturo so imeli v Beogradu in Skoplju in sicer 19 stopinj nad ničlo. V Dubrovniku je bilo 18, v Splitu 17, v Ljubljani 16.2, v Zagrebu 14, v Mariboru 13, v Sarajevu 12 stopinj nad ničlo. Že včeraj je pihal v Ljubljani. Mariboru in Zagrebu močan zapadni veter, danes se je pa vreme naenkrat poslabšalo. Od zapada so se začeli podili črni oblaki, barometer pada in vse kaže, da dobimo zopet dež, ki pa najbrž ne bo dolgo trajal, ker je v aprilu vreme navadno muhasto.

— **Odebeleli ljudje** lahko dosežejo z vestno porabo prirodne grenčice «Franz Josef» brez napora izdatno telesno izpraznitev. Številna strokovnjaška poročila potrjujejo, da so tudi na protinu in sladkosečnosti bolni prav zadovoljni z učinkom vode **Franz Josef**. Dobi se v lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah. 26/T

Pomladanske obleke

moderne, v krasni izvršitvi, najlepših modnih vzorcev, boste kupili pri tvrdki FRAN LUKIČ, Ljubljana, Stritarjeva ulica

Iz Ljubljane

—lj **Sprejem poljskih gostov v Ljubljani.** Z mariborskim vlakom ob 17.22 so prispeli včeraj v Ljubljano poljski gosti, železničarsko pevsko društvo »Haslo«. Na kolodvoru so bili zbrani številni zastopniki raznih železničarskih organizacij in pevskih društev, in mnogo občinstva. Polnoštevilno se je udeležila sprejema »Sloga«. Drage goste je občinstvo navdušeno pozdravilo. Takoj po izstopu iz vagonov jih je pa pozdravil direktor Knežević. V imenu »Sloge« jim je želel prisrčno dobrodošlico načelnik Ludvik, v imenu UJNŽB pa g. Ciril Zupan. Za iskrene pozdrave se je zahvalil direktor poznanjske direkcije g. Stabinsky. Poljaki so nato zapeli v srbohrvaščini »Slovenec, Srb, Hrvat«, »Sloga« je pa zaigrala poljsko koračnico. Gosti so nato odšli v kolodvorsko restavracijo in po mali zakuski v mesto, kjer so si ogledali razne zanimivosti. — Opozarjamo občinstvo na današnji koncert poljskih pevcev v Filharmoničnj dvorani z željo, da se ga polnoštevilno udeleži. — Zvečer ob 20.45 je Ljubljana drugič pozdravila poljske goste. Prispeli so poljski dijaki, srednješolci pod vodstvom prof. Janovskega, ki so na ekskurziji po Jugoslaviji. Na kolodvoru je goste pričakovalo domače dijaštvo, ki jih je zelo prisrčno sprejelo. Goste je pozdravil prof. Jeran, prof. Janowskemu je pa srednješolec Bučar izročil lep šopek. Vodja ekspedicije, prof. Janowski se je toplo zahvalil za pozdrave in je v svojem govoru omenil velik pomen tesnih stikov med poljsko in jugoslovensko mladino, ki naj bodo v bodoče še tesnejši. Poljski dijaki so nato zapeli »Bože pravde«, »Lepa naša domovina« in »Naprej zastave slave«, dočim so naši dijaki zapeli »Hej Slovani«. Naši dijaki so nato goste odvedli v akademski kolegij. Ekskurzije se je poleg 60 gimnazijcev udeležilo tudi 20 profesorjev s sopotniki.

—lj **Anketa glede stanacije gledališča v Ljubljani.** Včeraj popoldne se je vršila na magistratu anketa, ki so se je pod predsedstvom gosp. župana dr. D. Puca udeležili člani finančnega odseka obč. sveta in nekaj drugih gospodov. Gledališki upravnik g. ing. R. Kregar je poslal obč. svetu prošnjo, ki je natisnjena v 12. štev. Gledališkega lista. Uprava piše v tej prošnji: «Če ne priskočita gledališču v Ljubjani na pomoč z izdatno subvencijo mestna občina in oblastna skupščina, tedaj mora slediti situaciji, ki je danes skrajno kritična, neizogibna katastrofa. Obe gledališki zgradbi sta v stanju, ki zahteva takoj gotova in nujna popravila. Uprava gledališča nima v državnem proračunu nikakih kreditov za kritje teh nujnih poprav.» Vsa predvidena dela, ki se morajo izvršiti v obeh gledaliških poslopjih, bodo veljala nad 2 milijona dinarjev. Plačati jih bo morala oblastna skupščina oz. oblastni odbor. Od mestne občine pričakuje gledališka uprava okoli 70.000 Din na mesec. Anketa je trajala dve uri. Predlog finančnega odseka pride pred eno prihodnjih sej obč. sveta.

—lj **Odvetnik dr. M. Pirc v Ljubljani** je nakazal Podpornemu društvu slepih tu, znesek 2500 Din, ki sta ga plačala kot globo gg. Stanko Jesenko in Boguslav Seršič v Ljubljani v kazenski zadevi G. V. S. To vsoto je imenovano društvo po nalogu darovalcev razdelilo kot velikonočno podporo med deset najrevnejših slepih. Tem potom izrekamo pl. darovalcu našo najiskrenejšo zahvalo. — Odbor.

—lj **Namesto venca** blagopokojni gdč. Urbančevi sta darovala g. Tone in gdč. Mladič 200 Din Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, za kar se v imenu odbora kar najiskreneje zahvaljuje društv. predsednik.

—lj **Zveze jugoslovenske napredne omladine iz Slovenije** izredni občni zbor se bo vršil v nedeljo 22. aprila t. l. ob pol enajstih dopoldne v »Naprednem dijaškem domu«, Ljubljana, Tomanova 3. — Revizijonalni odbor.

— Otroške obleke, predpasnike od 30 Din dalje. Največja zaloga češko blago, dunajski izdelki Krištofič-Bučar Stari trg 47/T

—lj **Dan bonbončkov v Ljubljani!** Zadnja zbirka družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani po ulicah, cestah in trgih je bila leta 1914, tik pred svetovno vojno, torej pred **14. leti.** Ker so družbeni prispevki od tega časa vedno manjši, stroški pa vedno večji, je sklenila mestna ženska podružnica CMD v Ljubljani prirediti po dolgih 14. letih zopet zbirko **dne 14. aprila t. l. popoldne in 15. aprila dopoldne v korist družbe** t. j. **za obmejno šolstvo, za nakup šolskih knjig in učil revnim šolskim otrokom, nabavo šolskih knjižnic, za podporo revnim šolskim otrokom, za nabavo obleke itd.** Na gori naveden dan bodo prodajale deklice in gospodične na trgih in ulicah **bonbončke** (1 bonbonček po 1 Din). Ker ima vsa prireditev blag in lep namen, naj ne bo nikogar, ki bi zavrnil ponujeni sladkorček. Prodajalke bodo imele pripet znak «Ciril Metodov dan». Denar se bode zbiral v nabiralnikih.

—lj **Našel se je sveženj ključev** pred kavarno «Zvezda». Ključi se dobe v trgovini Iv. Bogataj, Kongresni trg 19.

—lj **Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani** bo imelo v četrtek 12. aprila ob 3. uri redno odborovo sejo. 305/n

—lj **Ure zapestne**, gravirane za birmo. **F. Čuden**, Prešernova 1. 32/T

—lj **Neprevidni kolesarji in vozniki.** Promet v našem mestu zadnje čase zelo narašča, obenem se pa množe tudi nesreče. Nekoliko so temu krivi pasanti, ki ne pazijo, na drugi strani pa kolesarji in vozniki, ki vozijo, zlasti na eksponiranih točkah preveč brezobzirno in prenaglo. Tako se je včeraj pripetila težja nesreča na Dolenjski cesti. Tam je mestni delavec France Pirnat pleskal tablico. Stal je na lestvi. Mimo njega je precej naglo na kolesu privozil mesarski pomočnik Ivan Janežič, zadel ob lestvo in podrl Pirnata na tla. Ta je v velikem loku odletel iz višine treh metrov in priletel tako nesrečno, da je nezavesten obležal. Janežič jo je nato na kolesu popihal, vendar so ga kasneje izsledili. Zagovarjal se je, da je baš gledal na pedale in ni opazil Pirnata na lestvi. Pirnat je dobil precejšnje poškodbe in toži o bolečinah v križu. — Na Miklošičevi cesti bi šofer B. kmalu povozil ženo nekega tovarnarja in le naključju se je zahvaliti, da ta ni prišla pod kolesa. Šofer, ki je nato njenega moža še surovo nahrulil, je bil ovaden.

—lj **Tatvine.** Mestni zidarski mojster Blaž Černe je na policiji prijavil, da mu je bil v času od 18. marca dalje ukradeno iz njegove stavbe v Zeleni jami okoli 50 komadov desk in plohov v vrednosti 1100 Din, poleg tega 60 zidarskih spon, 1 vodna vaga, vse skupaj v vrednosti 1440 Din. Frančiški Tramšek, hčerki posestnika iz Slovenske Bistrice, je neka prijateljica izmaknila iz torbice, ki se je nahajala na kolesu 200 Din gotovine. — Policija pa išče nekega Stanka Savenca, brezposelnega delavca, stanujočega na Dunajski cesti 17, ki je Katarini Volek izmaknil 10 dolarjev, denar zapravil in nato pobegnil.

„Chinoferrin“

kinovino z železom najučinkovitejše sredstvo proti slabokrvnosti.

Dobiva se v vsaki lekarni.

Zjutraj, opoldne in zvečer enostavno izperi usta z ODOL-om in očisti zobe s ščetko. To daje vselej prijeten vonj in varuje usta pred gnilobo, kar je prvi pogoj za lepe in zdrave zobe.

«ODOL» se dobiva po vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah in brivnicah.

Tragedija slavne plesalke

Isadora Duncan v svojih spominih. — Ljubezen in umetnost sta bila glavna motiva njenega življenja. — Med njenimi kavalirji je bil tudi d' Annunzio.

Za javnost je bila znamenita plesalka Isadora Duncan zagonetka. Bila je velika umetnica, ki je znala plesno umetnost tako povzdigniti, da je postala priljubljena na vseh ameriških in evropskih odrih. V njenem življenju vidimo dva vodilna motiva: ljubezen in umetnost. Ljubezen je v njenem življenju opetovano dušila umetnost in umetnost je bila grob njene ljubezni. Podrobnosti o tragediji slavne plesalke so razvidne iz njenih spominov, ki jih je končala tik pred svojo smrtjo in ki so bili nedavno objavljeni..

Isadora Duncan je bila rojena v San Francisku. Njen oče je bil Škot, mati pa Irka. Imela je dva brata in sestro. Kmalu po njenem rojstvu se je mati ločila od svojega moža. Mati je skrbela za otroke in jih dala učiti glasbe in plesa dokler so hodili v šolo. Rodbina je pa živela zelo bedno tako, da niti najemnine ni mogla plačati. Isadora je skušala že kot 10-letna deklica pomagati materi, kar se ji pa ni posrečilo. Kot 16-letna deklica je prvič nastopila v Chicagu, da bi si zaslužila denar za potovanje v Evropo. Pozneje je plesala v Newyorku, kjer pa ni dosegla osebnega uspeha. Ko je prištedila denar za vožnjo, se je odpeljala z rodbino v London, kjer jo je čakalo novo razočaranje. Tri dni in tri noči je presedela v londonskih parkih, naposled je pa odšla z rodbino v neki hotel, naročila sobo, dasi ni imela v žepu niti vinarja. V hotelu je ostala z materjo, bratoma in sestro dva dni, tretji dan je pa z rodbino neopaženo zapustila hotel in poravnala račun šele pozneje, ko je bila že znamenita plesa"

Prvi večji uspeh je dosegla Duncanova v Budimpešti, kjer se je odigral tudi njen prvi ljubavni roman. Njen ljubček je bil igralec in Isadora ga naziva v svojih spominih Romeo. Nekega dne je srečala moža, čigar oči so jo očarale. Bil je visoke postave, lepega obraza in črnih, kodrastih las. Na prvi pogled sva se oba zaljubila, piše Isadora v svojih spominih in nobena sila na svetu naju ni mogla ločiti. Toda ljubezen ni trajala dolgo, kajti mladega igralca so odpustili in prosil je Isadoro, naj ne veže svojega življenja in njegovo usodo. Prva ljubezen je zapustila v njenem srcu globoke sledove.

Njena druga ljubezen je bil znameniti nemški kritik in pisatelj Heinrich Thode. Mož je stal vsak večer pod drevesom pred Isadorino vilo in se oziral v njena okna. Isadora ga je neko opazila in ko je posijala luna, je podlegla sentimentalnosti in odšla v park, kjer sta se seznanila. Vprašala ga je, če jo ljubi, in ko ji je odgovoril, da brez nje ne more živeti, ga je povabila v vilo, kjer sta preživela prvo ljubavno noč. Čez nekaj let je ustanovila Isadora plesno šolo za deco in neki bogati Angležinji se je v plesalko zaljubil. Nekoč je med plesom postalo slabo neki učenki in plesna učiteljica jo je odpeljala z avtomobilom svojega oboževalca v bolnico. Na povratku ji je bog. naš odkril svojo ljubezen. Z njim je imela nezakonskega sina Patricka.

Med moškimi, ki so bili zaljubljeni v Duncanovo, je bil tudi italijanski pesnik in dramatik D'Annunzio. Kadar D'Annunzio opeva kako žensko, ji pošlje vsak dan novo pesem in šopek svežih rož. Tudi Isadora je dobivala redno vsak dan novo D'Annunzijevo pesem s šopkom. V svojih spominih pripoveduje, kako je bil D'Annunzio zaljubljen v zlato ribico v hotelu »Trianon«, ki jo je vsak dan krmil in s katero je zelo rad kramljal, kakor je sam pripovedoval. Ko je odpotoval, je skoro vsak dan brzojavno vprašal, kako se godi njegovi ribici.

Prvi udarec je zadel Isadoro s smrtjo njene hčerke in sinčka, ki sta padla z avtomobilom v Seino. Isadora je slutila to nesrečo, ker je videla že dolgo poprej ob svoji postelji črno postavo, ki je pomenila nesrečo. Nesreča se je pripetila istega dne, ko se je plesalka pomirila z očetom svojega nezakonskega sina, s katerim sta bila sprta. Oba otroka sta se udeležila te intimne rodbinske slavnosti in na povratku se je avtomobil prevrnil v Seino. Isadora je imela še enega nezakonskega otroka, ki je pa kmalu po rojstvu umrl. Pozneje je odpotovala v Rusijo, kjer se je poročila z ruskim pesnikom Jeseninom, ki je pa kmalu po poroki izvršil samomor. Lani v septembru se je peljala z avtomobilom. Pri tem se ji je šal zapletel v kolo tako nesrečno, da se je zadušila.

Petrolejski kralj pred sodiščem

Obravnava proti petrolejskemu magnatu Sinclairu, ki bi se morala vršiti pred poroto v Washingtonu v sredo, je bila odgodena na pondeljek, ki v Ameriki ni praznik. Pričakovati je, da pridejo med obravnavo na dan velike senzacije. Prva obravnava se je vršila v Washingtonu pred meseci in je bila prekinjena, ker se je izkazalo, da je Sinclair najel več detektivov in naročil, naj pazijo na vsak korak porotnikov. Nekatere je podkupil, drugim je pa obljubil visoko nagrado, če se jim posreči priti v stik s porotniki in jih preparirati tako, da bi ga oprostili. Obravnava proti notranjemu ministru Fallu, ki je tudi obtožen korupcije, je bila izločena, ker leži Fall bolan na svojem posestvu v Texasu. Fall je izjavil, da se mu bliža smrt in da hoče olajšati svojo vest s priznanjem vsega, kar je zakrivil. Sodišče pošlje v Texas komisarja, ki bo Falla zaslišal.

Preiskava je pokazala, da so zapleteni v afero še drugi predstavniki ameriške industrije, ki doslej še niso bili obtoženi. Med njimi je tudi upravitelj nemškega posestva Hubert Müller, ki je bil radi podkupovanja pri denacionalizaciji imetja ameriške in švicarske delniške družbe obsojen na več let ječe. Müller bo zaslišan kot priča, obenem je pa pričakovati, da se bo moral zagovarjati tudi kot obtoženec, ker je bil baje v stikih s Sinclairom. Zaslišan bo tudi upravnik washingtonske pošte Mac Lean, od katerega je Fall baje dobil 100.000 dolarjev. Bivši generalni poštni ravnatelj Wilhay, ki je zdaj vrhovni filmski pomisar in ki je posredoval, da je Sinclair podkupil republikansko stranko, se mudi sedaj v Evropi. Od leta 1923 se mudita v Evropi tudi ravnatelja Sinclairovega podjetja Unit in Bleckmer, ki sta tudi zapletena v afero. Vsi ti so bili ožji prijatelji pokojnega prezidenta Hardinga.

Danes zvečer ob 20. uri

v Filharmonični dvorani

KONCERT

moškega zbora železničarjev „HASLO“

iz Poznanja.

Ženi odgriznil jezik

Pred kazenskim senatom v Budimpešti se je zagovarjal te dni 34-letni čevljarski pomočnik Ladislav Sas radi težke telesne poškodbe. Začetkom januarja je Sas na trgu pred strotišnico odgriznil za slovo svoji ženi kos jezika. Z ženo sta se zadnje čase neprestano prepirala in ker je ni mogel pregovoriti, da bi ostala pri njem, je sklenil odgrizniti ji za slovo jezik, misleč, da brez jezika pač ne bo mogla dobiti kavalirja. Prosil je ženo, naj pride pred ločitvijo na sestanek, da se pomenita o podrobnostih razporoke. Izprehajala sta se pozno v noč po trgu in ko sta se ločila, jo je za slovo poljubil ter ji odgriznil kos jezika.

Pri obravnavi je predsednik senata opozoril sodnike, da je odgriznjeni kos jezika priložen sodnim aktom. Žena obtoženega Sasa, ki govori zelo slabo, je izjavila, da se je hotela ločiti od moža in da jo je slednji prosil, naj ga za slovo poljubi. Pri tem ji je odgriznil kos jezika. Obtoženčev zagovornik je trdil, da je mož vsled velike ljubezni do žene izgubil glavo in ji je odgriznil jezik v trenutku duševne zmedenosti. Sodni izvedenci so pa izjavili, da je obtoženec odgriznil jezik namenoma. Na podlagi tega je bil Sas obsojen radi težke telesne poškodbe na 8 mesecev ječe.

G. W. Appleton.

Skrivnost stare vojvodinje

Roman.

— Počasi, počasi, dragi prijatelj, — je vzkliknil. — Pazi na moja kurja očesa.

— Tako, ti si tu Dick? Oprosti, baš sem se hotel odpeljati v Kingston, da se oglasim pri tebi. Mislil sem, da si se že vrnil.

— Ta hip sem se hotel odpeljati. Dobro, kar z menoj pojdi. Skrajni čas je, da vstopiva, vozni listek lahko kupiš na zadnji postaji.

Prijel me je za roko in potegnil za seboj.

— Počakaj, — sem dejal. — Ali moreš ostati tu do prihodnjega vlaka.

— Do pol tucata prihodnjih vlakov, če hočeš, toda čemu?

— Zato, ker moram še k nekaterim bolnikom na dom. S tem se zamudim dobre pol ure, toda bil bi ti zelo hvaležen, če bi — —

— Seveda, dragi moj. Ena ali dve uri ne igrata pri meni nobene vloge. Zakaj pa gre? Je kaj važnega?

— Zelo važno. Rad bi te vprašal za nasvet.

— Kaj pa je? Ljubavna pustolovščina?

— Nikakor ne. Zadeva je bolj resna. S takimi malenkostmi kot so ljubavne dogodivščine, opravim navadno sam. Kje bi se mogla o tej važni zadevi pomeniti?

— Ali si že obedoval?

— Ne.

— Ne.

— Jaz tudi ne. Kaj ko bi šla k Simpsomu. Košček ribe, dober roastbeuf in steklenica žlahtne kapljice bi ne bila slaba.

— Velja!

Dick je namignil izvoščku.

— Ali je bilo z ordinacijo vse v redu, Dick? — sem vprašal, ko sva se peljala po waterlooškem mostu.

— Da, vse. Pacijentov je bilo mnogo, med njimi nekaj prav zanimivih, zlasti eden me je zelo zanimal. Toda čuj, skoraj bi bil pozabil. Baš ko sem odhajal, se je pripetilo nekaj posebnega.

— Posebnega?

— Da. Pred hišo se je ustavila elegantna kočija. V čakalnico je stopila razkošno oblečena dama in je vprašala po dr. Perigordu. Tvoj asistent se je malone onesvestil in planil je v sobo, da me obvesti o odlični pacijentki. Ukvarjal sem se baš z bolno nogo neke branjevke in zato sem dejal: Že dobro, čim opravim tale posel, pride ona na vrsto. Čez nekaj časa je vstopila elegantna dama. Bogme, take postavne ženske še nisem videl.

— Doktor Perigord, če se ne motim?

— Ne, milostiva, — sem odgovoril prijazno. Doktorja Perigorda so poklicali na važno konzultacijo, ki bo trajala najbrž več ur. Jaz sem njegov zastopnik. Izvolite sesti in povedati, kaj vas boli.

Toda dama me je prekinila:

— O ne, prihajam v privatni zadevi. Ali mislite, da se dr. Perigord čez eno ali dve uri vrne?

— Gotovo, sem odgovoril, toda vrne se v svoje privatno stanovanje.

— Ali si ji dal moj naslov?

— Seveda. — Kaj sem hotel storiti? Ali poznaš to damo? Pa vendar nisi imel z njo kakih privatnih opravkov?

— Kaj še, niti na misel mi ne pride. Saj veš, da sem v ljubezni zelo previden. Ali je tujka?

Dick me je začudeno pogledal.

— Je. Kako pa prideš do tega vprašanja?

— Ne vem. Vprašal sem kar tako. No, in kaj je bilo potem?

— Morda je Angležinja, toda prej bi dejal, da je Američanka, ki je bivala delj časa v tujini in ki je že davno izgubila ameriško narečje. Vede se tako, da bi človek mislil, da je ves svet njen dom. Zelo imenitna in naobražena dama je.

— Ali mi moreš še kaj povedati o nji? — sem vprašal prijatelja.

— Ne vem, kaj bi ti še povedal. Saj praviš, da je ne poznaš.

— Ne. Ali ti je povedala svoje ime?

— Ne. Ni hotela. Dejala je, da to ni potrebno.

— Tako zdaj imam novo zagonetko na vratu, — sem odgovoril. — Radoveden sem, če je ta poset v kaki zvezi s tem, kar ti hočem povedati. Sicer sva pa že na cilju in takoj zveš, zakaj gre.

Po zakuski se je znova razvil pogovor.

— Nu, — je dejal Dick, — čemu si me zadržal v mestu?

Hotel sem ga presenetiti.

— Zato, ker sem se spečal z neko vojvodinjo, — sem dejal smeje.

— Tristo vragov! Torej je stvar tako resna? — je vzkliknil, odložil vilice in nož ter me debelo pogledal. Ali naj ti čestitam, dragi prijatelj?

— Kaj pa noriš Dick? — sem odgovoril. — Saj je tako stara, da bi mi bila lahko mati.

— Če je res tako stara, mora biti pa zelo lahkomiselna. Kako si se seznanil z njo?

— Jaz sem povsem nedolžen, — ona se je hotela seznaniti z menoj.

— Tako? Praviš, da je začela ona? Na ta način bo zadeva kmalu pojasnjena. Toda —

— Trenutek, takoj ti vse pojasnim. Rad bi ti odkril to tajno.

— Kar na dan z besedo.

— Gre za veliko tajno. Vem, da ti lahko zaupam.

— Seveda — za ohranitev tajn imam zelo razvit čut. Torej povej, kajti te teži? Kdo je tvoja vojvodinja?

— Frangipani se piše.

— To ime se mi zdi znano. Je Italijanka?

— Da. Saj veš — zdi se mi, da sem ti že pravil — da sem bil rojen v Rimu.

— Da, tvoj oče je bil tam zdravnik. Spominjam se, da si mi pravil o tem. No, in?

— In ona, vojvodinja, je poznala mojega očeta. A moja mati, ki sem jo danes posetil, mi je pravila, da pozna vojvodinjo.

— Tako? Priznati moram, da me začenja tvoja povest zanimati in sicer od konca, kakor se mi zdi. Kaj nima nobenega začetka? Pripoveduj mi najprej prvo poglavje. Saj vendar vojvodinje ne rasto v tvoji soseščini na vsakem drevesu.

— Tudi krasne princese ne prihajajo vsak dan k meni, moj dragi. Kočija in lakaj, to ni kar si bodi.

— Da, prav imaš. Kočijaž je bil brezhibno oblečen. Opazoval sem ga skozi okno tvoje sobe in videl sem, da mora biti njegova gospodarica odlična dama. Grb na vratcih kočije se je videl že od daleč.

— Dobro, — sem dejal. — Povem ti torej to storijo od začetka brez vsakega olepševanja.

Začel sem torej s trenutkom, ko je stopila Ana Mimmsova k meni, ko sem pred dvema dnevoma odhajal iz ordinacijske sobe.

Dick je kmalu nehal jesti in me je začudeno gledal. Tupatam je zamrmral svoj običajni »No, vrag te vzemi!« — drugače mi pa ni segal v besedo. Omenil sem vse podrobnosti. Med pripovedovanjem se je jed ohladila. Naposled sem dejal:

— A zdaj, Dick, kakšno je tvoje mnenje? Povej mi odkrito.

— Da morava najprej naročiti še porcijo tega roastbeefa, — Pozvonil je in nadaljeval: — To je čudovita storija in mislim, da lahko izpijeva še eno steklenico vina, ta čas pa poskusiva pojasniti to zagonetno zadevo.

Po obedu sva pri kavi in cigarah vsestransko presodila moj položaj v zvezi s staro vojvodinjo.

— Za tem tiči več, nego se zdi na prvi pogled, — je dejal Dick. — Vsekakor moraš to zapečateno listino čuvati. Očividno si zapleten v to storijo, sicer bi ti vojvodinja ne bila izročila tako važne listine. Gotovo je vedela, kaj dela in stavim glavo, da boš kmalu zvedel, kaj se je z njo zgodilo. Ta storija se bo kmalu zelo razvila in ti boš imel dela čez glavo. Stavim glavo, da je današnji poset odlične dame v zvezi s to čudovito zadevo. Za vsak primer bi te prosil, da mi poveš vse, kar se zgodi. Usoda stare vojvodinje me zelo zanima in če bi ti predla slaba, veš dobro, kje lahko vsak čas najdeš pomoč.

— To vem, dragi Dick, — sem odgovoril. — Toda želel bi, da se nisem nikoli seznanil z vojvodinjo.

— Tudi jaz. Toda bojim se, da bo to slabo vplivalo na tvoj poklic. Sicer bomo pa videli, kaj nas še čaka.

S tem sva se poslovila.

Odpravil sem običajne posete pri bolnikih in se vrnil ob šestih domov. Sluga mi je prihitel naproti že v veži.

P. t. občinstvu!

Ker je dvorana kina Matice v sredo zvečer zaradi koncerta zasedena, se predvaja film

VSTAJENJE

v sredo 11. t. m. ob pol 8. in 9. uri

V KINU «IDEAL»

Predstave ob 4. in pol 6. uri se vrše kot **običajno v Elitnem kinu Matica!**

Ravnateljstvo Elitnega kina Matice.

Sledeče srečke

državne razredne loterije, *kupljene pri Zadružni hranilnici r. z. z o. z. v Ljubljani*, Sv. Petra cesta št. 19, oziroma v oglasnem oddelku «Jutra» v Prešernovi ulici št. 4, in v ekspozituri «Jutra» v Šiški, so bile dne 5. aprila izžrebane in so zadele:

Din 8000.– štev. 14.141.

Po 500 Din so zadele naslednje številke: 14.134, 15.434, 15.480, 30.932, 40.588, 53.481, 66.609, 66.626, 115.641, 7563, 7660, 46.128, 58.214, 58.309, 58.368, 70.222, 82.848, 99.852, 109.786, 109.826, 120.264, 10.898, 34.657, 47.388, 47.395, 60.107, 84.547, 84.590, 97.311, 97.424, 97.466, 108.102, 108.104, 108.126, 108.161, 108.265, 123.860

Vse one, ki so jim bile srečke izžrebane, opozarjamo, da lahko nadaljujejo igranje v V (milijonskem razredu), če zamenjajo izžrebane srečke, za še neizžrebane. Neizžrebanih srečk je le še malo na razpolago, zato se naj oni, ki reflektirajo nanje, takoj zglase.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 19.

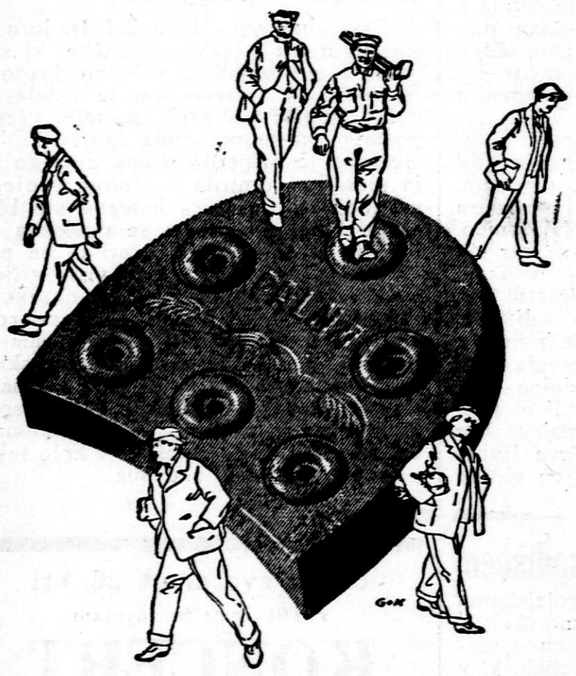

Liudje, ki radi nosijo

PALMA

kaučuk pete.

Prednosti:

Cenejše in trajnejše so kakor iz usnja, ugodna hoja, ki vam raohnia tiice.

Mnogim se ni znano,

da *želodčne in črevesne bolezni, glavobol, nervozo, pomanjkanje spanja, slab tek, zlato žilo povzroča slaba prebava*, katero najučinkovitejše odpravi znani eliksir «FIGOL». Prepričajte se tudi vi, da preizkušena zdravilna specialiteta «FIGOL» eliksir uredi prebavo in vam vrne zdravje. «FIGOL» izdeluje in razpošilja po pošti proti povzetju z navodili uporabe lekarna

DR. Z. SEMELIĆ, DUBROVNIK 2.

Poizkusna steklenica z omotom in poštnino 40.— Din. Originalni zavojček s 3 steklenicami 105 Din, z 8 steklenicami pa 245 Din.

:: Znižane cene — Cene znižane ::

Velika izbira: zepnih robcev, rokavic, NOGAVIC FLOR in VOLNENIH, triko perila za dame in gospode. Srajce o ratnike, kravate, DIŠEČA MILA. — Kompletne potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in tapetnike. — Vezenin in čipke.

pri **Josip Petelinc, Ljubljana**

blizu Prešernovega spomenika (ob vodi).

Oglejte si zalogo in se boste prepričali!

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze iskrenega sočutja ob priliki prerane smrti našega ljubljenega soproga, očeta, strica in svaka, gospoda

Fran Pirnata

za poklonjeno krasno cvetje in vence, se vsem najtoplele zahvaljujemo.

Posebna zahvala bodi izrečena čč. duhovščini, predvsem g. župniku, godbenemu društvu »Gradaščica« in cerkvenemu pevskemu zboru za ganljive žalostinke, viškemu gasilnemu društvu, Olepševalnemu društvu Rožna dolina, Obsmrtnemu podpornemu društvu Vič-Glince, zastopnikom zadruge sodavičarjev ter raznih društev in organizacij in končno vsem prijateljem in znancem, ki so dragega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Vič, dne 11. aprila 1928.

Žalujoči ostali.

Snažna sobica

s posebnim vhodom se odda takoj stalnemu gospodu. — Naslov v upravi «Slovenskega Naroda». 635

Svarilo

Ker se širijo o meni neosnovane govorice, ki mi kradejo čast in poštenje, bom vse take razširjevalce neresničnih vesti neusmiljeno tirala pred sodišče, da jim dam tam priliko, da svoja obrekovanja tudi *dokažejo*. — Neki E. F. me obrekuje okrog, češ da sem prisegla, da je neki N. N. 40 m stran zmetal. Teh besed nisem govorila, še manj prisegla in tudi moj mož tega ni govoril. To je lažl Piscu pisma in dopisnice se prav lepo zahvaljujem.

IVANKA PETERLIN,
Ljubljana, Orlova ul. 11.

DRUŽBA «ILIRIJA»

Premog, drva, koks

oglje. — Dunajska cesta 16, poleg Iv Zakotnika — Telefon 2820. 108/L

Trboveljski premog,

DRVA. — POGAČNIK, Bohoričeva 5. — Telefon št. 2059. 688

Dekle

brihtno, splošno uporabno — znanje šivanja prednost — za Ljubljano iščem. — Naslov pove uprava «Sl. Naroda». 690

Skladiščnik

starejša moč — išče stalno mesto pri večjem podjetju v mestu ali na deželi. — Ponudbe pod «Skladiščnik/678» na upravo «Slov. Naroda».

Teod. Korn, Ljubljana,

Poljanska cesta štev. 3.

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar, instalacije vodovodov. Naprava strelovodov, kopalnike in klosetne naprave. — Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škatle za konzerve) ter litografija. 22/T

VILA IN VOLNA

VEDNO PRIHAJAJOČE NOVOSTI

A.E. SKABERNE LJUBLJANA.

Objava

Zadruga trgovcev s kurivom v Ljubljani vlj. obvešča cenj. odjemalce, da stopijo z dnem 12. aprila t. l. za trboveljski premog kosovec nastopne enotne cene v veljavo:

Za dobave do 10 ton skup in naenkrat po Din 440.— za 1000 kg franko hiša, ne vštevši uradno tehtanje.

Za dobave v plombiranih vrečah a 50 kg po Din 30.— za vrečo, franko stanovanje.

V kolikor pomenijo gorenje cene malenkostno povišanje dosedanjih dnevnih cen, so bili trgovci s kurivom v to prisiljeni:

1) . di oblastne trošarine na premog, ki znaša Din 10.— na tono in ki jo trgovci plačujejo že v naprej;

2) radi stroškov za garancije odn. predplačila pri TPD;

3) radi vedno številnejših tatvin premoga, ki so v zadnji sezoni dosegle naravnost ogromne količine.

Naše blago je povsem nezaščiteno s strani državne policije, železniška uprava pa se postavlja kratkomalo na stališče, da ne odgovarja za primanjkljaje blaga, ki se prevaža v odprtih vagonih.

Zadruga trgovcev s kurivom v Ljubljani.

Urejuje: Josip Zupančič. — Za «Narodno tiskarno»: Fran Jeseršek. — Za upravo in inseratni del lista: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.